

Тема. Риси людей у казкових персонажах твору «Маленький принц»

Мета уроку (розвиток компетентностей). Предметних і комунікативних:

знання і розуміння сюжету повісті-притчі «Маленький принц»; *уміння* усвідомлено читати різними видами текст твору, відповідати на питання за змістом прочитаного/почутого тексту/медіатексту, переказувати прочитане та/або почуте різними способами; характеризувати персонажів твору, висловлювати власні погляди, ідеї, переконання, своє ставлення до зображених у творі персонажів, подій і ситуацій, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади; обстоювати власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї, відображені через образи персонажів. **Ключових:** розвиток уміння розмежовувати в художньому тексті фактичну інформацію та підтекст, коментувати підтекст, наводити цитати для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; представляти текстову інформацію, використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту.

Хід уроку

I. Актуалізація та корекція знань. Бесіда за змістом твору.

- Якою є планета Маленького принца?

Хвилинка фантазії. Уявіть. Якби у вас була власна планета, як би ви її облаштували? Які елементи природи / світу там були б?

- Опишіть розпорядок дня принца.

- Від чого нас застерігає історія про баобаби?

- Яке місце в житті принца посідала троянда?

- Які висновки для себе пізніше зробив принц про свої стосунки з трояндою?

- Як ви розумієте думку принца, що про троянду треба було судити не за її словами, а за її вчинками?

- Чому Маленький принц вирішив залишити рідну планету?

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку

Вступне слово вчителя. Маленький принц якось замислився, навіщо зірки світяться. Він подався у мандри, щоб побачити їх зблизька, зрозуміти, кому вони дарують своє світло. Але кожен із нас – теж ціла планета, зірочка, яка комусь світить. Приєднавшись до мандрів принца, ми маємо змогу побачити в алегоричних образах казки-притчі різні типи людської поведінки, а тому зрозуміти передусім себе, свої взаємини зі світом.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Пояснення вчителя. Сент-Екзюпері використав традиційний казковий мотив: принц відправляється у мандри, щоб зазнати пригод та завоювати серце вередливої красуні. Але розкривається він зовсім інакше. Маленькому принцу завдає страждань гордовита і вередлива квітка. Герой залишає рідний дім, щоб пізнати світ і себе, чогось навчитися.

Під час мандрів принц зустрічає зовсім не казкових потворних чудовиськ, а звичайних людей. Мешканці астероїдів вважають себе серйозними людьми, але живуть у своєму штучному світі, відгородившись від решти (не випадково у кожного з героїв своя окрема планета!), вважають це життя справжнім, але не знають ні дружби, ні любові, ні турботи. Ці люди обмежені та безликі, вони

зайняті важливими на їх погляд речами і ведуть нудне, сумне та марне існування. А принц - маленька дитина, якій відкрита справжня картина світу, що її дорослі не бачать, бо вони, мов злими чарами, заморочені дрібними справами, охоплені пристрастями, сповнені егоїзму. Перед нами постає галерея людей із мертвими душами, тому вони набагато страшніші казкових чудовиськ. Через образи мешканців астероїдів у казці розкрито життєві проблеми: влади, честолобства, пияцтва, байдужості, душевної черствості, відповідальності за доручену справу тощо.

IV. Формування нових знань, умінь, навичок і компетенцій.

Робота з текстом: читання «в особах» (вибірково, коментовано), переказ, проблемна бесіда за змістом опрацьованих розділів XX – XV (с.213-215).

- Як ви розумієте поняття влади? Що вона дає людині позитивного та негативного?
- На що поширюється влада короля, якщо на його планеті він сам?
- Чому король пропонує принцу високу посаду?
- Якою, на думку Екзюпері, повинна бути влада? У чому полягає мудрість правителя?
- Які моральні висновки історії про короля?
- Що таке шанолубство? Це позитивна чи негативна людська якість?
- Чому шанолуб дуже швидко надокучив принцу?
- Чи справді цей персонаж гідний пошани, як він про себе думає?
- Чи розуміє пияк марність свого життя?
- Чому він не прагне нічого змінити? Як ви гадаєте, у нього є шанс?
- Чому ділок вважає себе поважною людиною?
- Чим ділок схожий на п'яничку, чим - на шанолуба, чим – на короля?
- Як Маленький принц розбив докази важливості справ, котрими зайнятий ділок?
- Чому цю людину Маленький принц назвав грибом?
- Чим ліхтарник відрізняється від решти персонажів? Чим схожий на них?
- За що, на думку принца, ліхтарника зневажали б його сусіди по планетах?
- Яку проблему порушує автор в історії ліхтарника?
- Чому географ вважає себе поважною людиною?
- Що найбільше розчарувало в географові принца?
- У чому цінність книг, написаних географом? Яка їхня вада?
- Чому образ географа іронічний?
- Яка спільна риса єднає мікросвіти цих героїв, чим подібні їхні життя?

V. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Пошуково-дослідницька робота

1. Прослідкуйте, чим наповнений світ героїв, яких зустрів принц, визначте коло їхніх життєвих цінностей.

Король	
Шанолуб	
П'яничка	

Ділок	
Ліхтарник	
Географ	

2. Заповніть таблицю «Алегоричне змалювання людства».

Образи	Риси, які уособлює образ, алегоричне значення
Король	
Шанолуб	
П'яничка	
Ділок	
Ліхтарник	
Географ	

3. Підберіть по три епітети, які б характеризували кожного жителя астероїда.

Театр речей. - Яку річ можна назвати символом життя цієї людини?

Висновки. Змальовуючи подорож принца різними планетами, СентЕкзюпері показує нам неправильні людські взаємини та смисли життя, позбавленого цінностей: справжньої віри, справжніх знань, справжніх почуттів. Центральний конфлікт казки - зіткнення двох систем цінностей, справжніх і фальшивих. Бо цінності – те, що важливе, справжнє, має значення. Решта – фальшивий заміник. Важливим є те, що робить людину і світ кращими. Кожен із мешканців відвіданих планет вважає цінним щось одне: король – владу, шанолуб – славу, п'яничка – повагу, ділок – багатство, ліхтарник – роботу, географ – знання. Здавалося б, мати гарні знання, добру роботу, багатство, повагу людей і славне ім'я – що ще потрібно для щастя? Але мешканці астероїдів не пройшли випробування, тому усе в них стало гаданим і несправжнім. Вони вже не здатні захоплюватися красою світу, дружити, турбуватися про когось. Письменник із гіркотою говорить про те, що дорослі нерідко забувають про вічні, нетлінні цінності. Автор не впевнений, чи вдасться йому переконати людей, що вони повинні жити по-іншому, тому ця казка трохи сумна.

Виконання інтерактивної вправи «"Маленький принц". Мешканці астероїдів»:

<https://learningapps.org/display?v=pjrthu0jc25>

VI. Підбиття підсумків, рефлексія.

Бесіда.

- Чому планети, які відвідав принц, не мають імен, лише номери? Що автор хоче цим сказати? - Чому мешканці астероїдів, у яких гостює принц, також не мають імен? (Це узагальнені, алегоричні образи, певні типи людського життя).
- Моральні уроки, які засвоює принц, здобуваються на позитивних прикладах чи навпаки «від супротивного»?

- Життя якого персонажа, на думку Маленького принца, має сенс?
- Пригадайте, яка мета подорожі принца? Чи знайшов він те, що шукав, на відвіданих планетах?

Мікрофон. Мої поради мешканцям астероїдів.

VII. Домашнє завдання. Завдання №10 с.216